

ახალი ამბები.

მარტო წოდებულ მეზიანების გამგეობას (უბრავეს) თავისი თავი ქალაქის ბატონად წარმოუდგენია და ყოველივე ქუჩაში მოსიარულე—თავის ყმად. ლუქირავებია ვილაც გარდმოხვეწილი დოშივე-ზურგილო-ვები და მიუწდია მათთვის გამეღელ-გამომეღელის დაჭერა და ძალად უბრავეში წაყვანა. ეს ვაქებატონები თურმე დადიან კაი დაგეშილ მეძებრებსავეთ და ვინც მოხედებთ ქუჩაში, თუ ბილეთი თან არა აქვს, სტაცებენ ხელს და უბრავეში მიათრევენ. ღვს დილით რამდენიმე სოფელიდამ ჩამოსული მეტივე დაეჭირათ და მეზიანის ბილეთები მოეთხოვათ; ამასაც არ დასჯერებულყვენ და ეტაცათ ხელი ჩვენის რედაქციად ფოსტაში გაგზავნილ კაცისათვის, რომელიც ერთი წელიწადია რედაქციაშია და რომლის ბილეთიც, რასაკვირველია, რედაქციაშივე შენახული და ჯიბეში თან არ ატარებს. ჩვენ განგზავნილს თუმცა ეთქვა რომ რედაქციაში ვმსახურობო; ვჩვენებინა კიდევ ფოსტიდამ წამოღებული კეიტანციები, რედაქციის სახელობაზედ აღებული გაზეთები, სტამბაში გაგზავნილი ხელ-ნაწერები, მაგრამ არაფერს არ ემოქმედნა და ჩვენ განგზავნილი კაცი დაჭერილი ვილაც დოშივეის ხელმძღვანელობით უბრავეში წაყვანათ და არ გამოეშვათ, ვიღრე ჩვენ თითონ მთელს ქალაქში ძებნის შემდეგ ძლიერს ძლიერობით არ მივაგვინით.

რედაქციისაგან გაგზავნილს კაცს რომ ასე უშვებინან, სხვას რას უშემენ, რომელსაც პატრონი არსად მოეძეება!

იმოქმედოს კაცმა; და იმოქმედოს კი ისევ ერთის დედა-აზრისაკენ, რომელიც ჩვენ რამდენჯერმე ვახსენეთ. არ ვიცი, მკითხველი მიხვდა კიდეც თუ არა, — მე მოგახსენებთ ღვინისა და ფქვილის ვაჭრობაზედ.

სილნალში, როგორც ყოველ-გვარი ვაჭრობა, ხსენებული აღებ-მიცემობაც ვაჭრების ხელშია. რათა, კაცმა რომ იკითხოს, სწორე ვითხრათ, პასუხს ძნელად მოახერხებს კაცი. მთ რითიმე აჰხნის, უთუოდ გაუწითლებლად ვერ ილპაპრავებს.

მაჭარი მიდის სოფლებში, ჰყიდულობს ღვინოს, ხორბალს, ქერს, ფეტვს, ფქვილს, მოაქვს სილნალში და ჰყიდის იმავე მწარმოებლებზე დადიან ხშირად მომყიდველად. ეს სწორედ სასაცილოა. სადმე შორს რომ მიჰქონდეს, კიდეც რა უშავს, ვიტყვით, კაცს წაღება ვერ მოუხერხებია; მაგრამ ეს სილნალი ხომ ცხვირ წინა ძეგს, აქ სხვამ რად უნდა გაყიდოს მწარმოებელის ოფელი. ბანა თითონ მხველ-მთხველს არ შეუძლიან ეს საქმე? გრანციის საქონელს ვაჭარი გაყიდის, ეს იმის ხელობაა, მაგრამ პური და ღვინო, რომელიც მე მომყავს, რომლის სრუ-

ნუ თუ ამისთანა უმგზავსობა, სიბრყვე და ქუჩაში კაცების ჰერა დაუსჯელი უნდა დარჩეს.

ჩვენ მოგვივიდა სილნალიდამ ოც-დაათის კაცისაგან ხელ-მოწერილი წერილი, რომელშიაც ხელ-მომწერილნი დიდს თანაგონობას უტყბდებენ განსვენებულის სერგეი მესხის მეუღლეს ამ სამაგალითო მოღვაწის დაკარგვისათვის. ამ გვარივე თანაგონობის ტელეგრაფმა მოგვივიდა ოდესეღ ქართველ სტუდენტებისაგანაც.

მრთს საყურადღებო ამბავსა გვწერენ იმერეთიდან: როდესაც მთავრობისაგან ბძანება გამოვიდა, რომ შტატის მღვდლებს ყველას ჯამაგირი დაენიშნათ, ეს ჯამაგირების განაწილება ჩაბარდა განსაკუთრებულს ზედამხედველს; მაგრამ არ ვიცი, რითი ინელმძღვანელა ამ ზედამხედველმა და ზოგი შტატის მღვდლები სრულიად გამოსტოვა სილნალში; ასე რომ ეხლა ზოგნი დაწესებულს ჯამაგირს იღებენ, ზოგნი კი სრულიად მოკლებულნი არიან მას და თავიანთ მრევლის ხელის-შემაკვრელნი უნდა იყვნენ. ეს უწყობება დიდს შურსა და უსიამოვნობასა ჰბადავს მღვდლებს შორის და უჯამაგირობებს ხალხის თვალშიაც პატივის-ცემა მოკლებული აქვთ; ჯამაგირით დაჯილდოვებულებს კი თავიანთ თავი უფროსი ჰგონიან და ისე ეკიდებიან უჯამაგირობებს, როგორც თავიანთ ხელ-ქვეითებს. ბი ამის მაგალითიც: ს. სამიქაოს ორი მღვდელი ჰყავს, ერთი ჯამაგირიანი, მეორე უჯამაგირო. ეს მღვდლები სულ-რიგზედ სწირავენ ხოლმე. წერიულს აღდგომას წირვა უჯამაგიროს შეხვდა, მაგრამ ჯამაგირიანს შეეთვალა,

ლი პატრონი მე ვარ, ბარემ მე ჩავიტანო ბაზარში, რომელიც ზედ კარებზედვე არის და მე გავყდო. აქაც კონკურენცია დამიშლის თუ? ავიღებ და იაფად გავყიდი, რომ პალე გავასალო; რაც უნდა ფასი დაეუშვა, მაინც თითქმის ერთი ორად მეტს ავიღებ, ვიღრე ვაჭარი მომცემდა.

სრულებით დიდი ჰქუა და მოხერხება არ უნდა, რომ ერთ მშვენიერ დღეს მთლად ჩამოერთვათ ვაჭრებს ღვინო—ფქვილის აღებ — მიცემობა. ამ აზრის მტკიცედ შესაგებლად წარმოვიდგინოთ შემდეგი: ავილოთ მაგალითისათვის ერთი, ან ორი სოფელი. პურით უფრო გათქმულია უკანა—მხარი. ავილოთ ერთი უკანა მხარული სოფელთაგანი, თუნდა სოფელი მაღარო. მაღაროს ვიცნობ და ამიტომ ჩემს მსჯელობას უფრო მეტი სიმართლე ექნება. მაღაროში არიან ისეთი ოჯახი-შვილები, რომელნიც ჰხნავენ ორმოცის დღისას, სა მოცისას და თუნდა ათი—თხუთმეტის წლის სამყოფი მოსაყალი მოსდით. აქ არიან ისეთი ოჯახი-შვილები, თუმცა მათი რიცხვი დიდი არ არის, რომელთაც შეეძლოთ სილნალში გაჩაღებული ფქვილის ღუქანი ჰქონოდათ და მთელი წელიწადი მარ-

მე რადგან უფროსი ვარ და ჯამაგირიანიც, აღდგომის დღეს უნდა ვწიროყო. უჯამაგირის წილს ვაჭრებო და მოსელოდათ ერთი აყალ-მაყალი და უშვერის სიტყვით ელანძლათ ერთმანერთი.

მე დია ამ უწყობებას მიაქცევს სასულიერო მთავრობა ყურადღებას და უჯამაგირო მღვდლებს დაიხსნის, როგორც წიეთერის, ისე ზნეობრივის დამცირებისაგან.

მეთათხილამა სწერენ ვახ. «Юр. Обзорние»-ს: ჩვენს ქალაქში ხშირია სხვა-და-სხვა ბოროტ-მოქმედება უბილეთოდ შემოხიზნულ პირების მეოხებით. უმეფატრონოდ არც ერთი ბოროტ-მოქმედება არ მოხერხდება და ბევრს მეფატრონეს კი ბილეთი არა აქვს. ზოგიერთ საზოგადოებაში პატივცემულნი პირნიც კი იბარებენ ამ შინაურ ავაზაკებს და გადაწყვეტილის ჯილდოს მიცემის შემდეგ უყვეთავენ, ამა-და-ამ სახლში ფანჯრების მინები ამოამტვრიე, ამა-და-ამ სახლის ეზოში დაშაჩა გაისროლოე, რომ სახლის-პატრონის ორსული ცოლი შეაშინო და სხვა. ამას წინად მეთათხილამ შემთხვევით მიავნეს ერთს ავაზაკების ხროვას, რომელთაც დაზღვეულ სახლების პატრონები ცეცხლის წაკიდებას უკვეთავენ და ასრულებინებდენ კიდევ.

ჩვენს გაზეთში ამას წინად მოხსენებული იყო, რომ მეთათხილამ ვაჭრებმა ერთს მაღალ ჩინოვნიკს სადილი გაუმართეს, ამ სადილზედ ქალაქის თავი არ დაესწრო და ამ ამბავს სხვა მნიშვნელობას აძლევდნო. ამ სადილის თანაზზედ «Юр. Обзорние»-ს სასაცილო ამბავსა სწერენ: რაკი სადილის მოთავეებს საქმე კარგად ვერ

ზიდავენ ლუქმას, და მადაგასკარ-ტონ კინებს ებოტინებიან, როდესაც შინ მარტო ცოლ-შვილი კი არა, მთელი ხალხი ვაჭრობისა და მუშაობის დაცემასა სჩივის...

მუშა-ხალხი მიხვდა, რომ თუ თითონ არ იზრუნა თავის თავზედ, სხვის იმედზე ყოფნა არას არგებს და აი ეხლა მთელს ქარაბაში მათ შორის ორმა მიმართულებამ იჩინა თავი: ერთნი მთელს თავის იმედს პარლამენტზე ამყარებენ და ასე ფიქრობენ რომ შეიძლება მომავალში წარმომადგენელთა უმრავლესობა მუშა-ხალხის მომხრეთაგან შესდგებოდეს და მაშინ, რა რეჟორმაც გვიწავდა, იმ რეჟორმას მოვხდენთო. მეორენი ამ იმედს კრუ-იმედს ეძახიან და ძალადობას ამჯობინებენ. უკანასკნელი ჭაქტები ამტკიცებენ, რომ არც ერთსა და არც მეორე პარტიას არა სძინავს და დაუღალაოდ ცდილობს თავის განზრახვის შესრულებას; თუმცა ჩუქად მოქმედობენ, მაგრამ მათის მოქმედების ნაყოფი ხანაქ იჩენს თავს, ხან იქ; ხან მუშები პირს შეჰყვრენ და უარს ამბობენ მუშაობაზედ, ვიღრე ჭაპრიკის პატრონები ხელ-ფასს არ მიუმატებენ, ხან არეულობას ახდენენ და ძალადობენ, ხან იარაღად პატარა ქალაქის ნაკუწებსა ხმარობენ, რომელიც არჩენის ყუთში გროვდება და მუშა-ხალხის მომხრეს წარმომადგენლობის და სხვა ამორჩეულებთან ერთად კანონმდებლობის უფლებას აძლევს.

მხოლოდ მომავალი გვაჩვენებს, რომელს ამ პარტიათაგანს უფრო ადვილი და სასიკეთო გზა ამოუჩვენია.

მისი და მისი წინაპრების ოფლია ჩალი ფირლი. ჩვენ დარწმუნებულნი ვართ, რომ ამ წუთშიაც, როდესაც ეს სტრიქონები იწერება, რომელიმე ვაჭარი ევო ელადენიში შეჰყავთ.

მითი ათი-თხუთმეტი წელიწადიც რომ გასტანოს ამ გვარმა გარემოებამ შეუცულებლად, ვგონებთ, რომ მთელ მთხიყში თითებზედ ჩამოსართლებლნი გახდენ ის ეხლანდელი იუდეველები რომელთაც უბრავე ქონება შერჩეთ...

წინათაც მოგახსენეთ და ეხლაც გავიმეორებ, რომ საჭიროა ვაჭარს ვაჭრულადვე მოექცეს კაცი და გვეყვლეფინოს. საჭიროა დაწყოს მთელმა მთხიყმა შეერთებულის ღონით ეკონომიური ცილები ვაჭრებთან.

მქდა არ უნდა, რომ ეს საქმე რთულია და ამის გამო ძნელიც, მარამ ვერ დაევიწყებთ, რომ არც ერთი საქმეც არა ცეთილა საქმე მზა-მზარეულად კიდეც არ ჩამოვარდნილა. ნურც იმას შეუშინდებით, თუ ამ საქმეში წინ გადაგებარხებთ სხვა-და-სხვა გვარი დაბოკოლება, კონკურენცია და სხვა ვაჭრების ხრიკებო... წარსულ მასლათში ჩვენ ვილაპარაკეთ დავას დაარსებაზე. მაგრამ დავას გარდა შეიძლება სხვაფრივაც

მოსდიოდათ, ტყუილი ხმა გავრცელეს, რომ სულ ახალს ჩინოვნიკს ვუ-

უგადებენ ცენტლს თავის უნა დაძვირ დადილებს და აქედან ერთ წამს, ამის-

სარჯს და ბეგარას ისდის კაკლი ხალ-

ლიწადი რაც მოხანს, მაგრამ მინდო-

დროებას კორნაპოლიანისა.

ს. კაპი. რა გინდა, რომ ვერ იპოვო ამ ჩვენს ქვეყანაში მცენარეობა და

უგადებენ ცენტლს თავის უნა დაძვირ დადილებს და აქედან ერთ წამს, ამის-

სარჯს და ბეგარას ისდის კაკლი ხალ-

შაოლის ცრუ ფიცი და იპარნიელი

საქონელი, იქნება იმ დღეს მუშა-რიც ცოტაა. ჩემის ფიქრით ასე სჯო-

ქართველი კი ასაღებს თავის ოფლს-

დაც ვიმასლაათთ, როგორც არსე-

უელგანს მალევე ქალები თავიანთ წლო-

ვაჭარი ყიდულობს და ჰყიდის და

რაც წარმოვიღებინეთ და რაზე-

ვას და ველარ კი ახერხებს ამას.

შეილოთ თუნდა ამ წერილის აზრი. მისი განხორციელება თქვენთვის უად-

რომლის გაუმჯობესობის ერთი სა-

